

12.12.2025

Uudenmaan ELY-keskus (Ympäristö ja luonnon-
varat)
PL 36 (Asemapäällikönkatu 14)
00521 HELSINKI

Keski-Uudenmaan alueellisen vastuumuseon lausunto Mäntsälän Ohkolan kiviainesalueen laajentamisen ympäristövaikutusten ar- viointiohjelmasta

HEL 2025-018922 T 11 01 05

Uudenmaan ELY-keskus on pyytänyt Keski-Uudenmaan alueellisen vastuumuseon lausuntoa Mäntsälän Ohkolan kiviainesalueen laajentamisen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta. Museo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimisen sekä arkeologian näkökulmasta, ja lausuu kantanaan seuraavaa.

NCC Industry Oy suunnittelee kiviaineksenoton, pilaantumattomien ylijäämämaiden vastaanoton ja kierrätystoiminnan laajentamista Mäntsälän Nummen ja Ohkolan kylissä. Hankealue sijoittuu Helsinki–Lahti-moottoritien ja Helsinki–Lahti-rautatien tuntumaan Ohkolan peltoalueiden läheisyyteen. Hankealueen pinta-ala on enintään noin 210 hehtaaria, josta 76,2 hehtaaria on nykyistä toiminta-aluetta.

Toiminnan laajentamista tutkitaan sekä nykyiseltä toiminta-alueelta pohjoiseen/koilliseen että etelään/lounaaseen. Tarkoituksena on laajentaa maa-ainesten ottoa, louhintaa, maa-ainespankkitoimintaa ja kierrätystoimintaa sekä aloittaa mahdollisena uutena toimintana hiekoitus-sepelin ja lumen vastaanotto. Alueen käyttöikä on vaihtoehdosta riippuen noin 10–60 vuotta.

Hankkeen vaihtoehdot ovat;

Vaihtoehto 0, jossa laajennushanketta ei toteuteta. Louhinta, maisemointi ja kierrätystoiminta toteutetaan nykyisten voimassa olevien lupien mukaisesti.

Vaihtoehto 1; jossa ottamisalueen pinta-ala on 146 hehtaaria, josta louhinta-aluetta on 43 hehtaaria.

12.12.2025

Vaihtoehto2, jossa ottamisalueen pinta-ala on 191,8 hehtaaria, josta louhinta-alue on 88,3 hehtaaria.

Vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöön arvioidaan avoimien paikkatietoaineistojen, sekä alueelta laadittujen karttojen, selvitysten ja maastokäynnin perusteella. YVA-selostuksessa tuodaan selkeästi esiin maisemarakenteelliset ja maisemakuvalliset lähtökohdat sekä hankkeen vaikutukset niihin suoraan ja välillisesti. Hankealue jää lähtökohdallisesti sitä ympäröivän metsäisen reunavyöhykkeen taakse. Täyttövaiheen loputtua maanpinta tulee olemaan kuitenkin nykyisiä selänteiden huippuja pohjoisosassa noin 17 metriä ja etelässä 25 metriä korkeammalla hankesuunnitelman mukaan tasaisena mattona. Säilytettävän reunavyöhykkeen leveys on noin 50 metriä, mitä voidaan pitää metsäisenä ja puuston säilymisen kannalta luotettavana suojavyöhykkeenä.

Vaikutusten arviointi painottuu uuden horisontin vaikutusten arviointiin, joka ulotetaan myös kaukomaiseman tarkasteluun yleispiirteisen maisemakuvan osalta. Lisäksi tuodaan esiin millaisia maisemallisia rajoitteita maisemarakenteen muokkaaminen asettaa tulevaisuudelle, miten muokattua maisemaa voi elinkaaren päätyttyä hyödyntää ja kuinka pysyviä kielteisiä vaikutuksia voidaan lieventää.

Muinaisjäännökset esitetään kirjallisesti ja niiden sijainti suhteessa hankealueeseen kuvataan kartalla. Arvioinnissa tuodaan esiin muinaisjäännöksen säilymisedellytykset.

Vaikutukset arvioidaan myös yhteisvaikutuksina alueen muiden hankkeiden kanssa. Huomioon otetaan sekä fyysiset vaikutukset ja maisemalliset rasitteet, että alueen koettavuuden nykytila ja kehitys. Arvioinnissa käytetään Imperia-hankkeen mukaista arviointimenetelmää.

Keski-Uudenmaan alueellisen vastuumuseon lausunto

Hankkeen ennakkoneuvottelussa museo totesi, että; ”Hankealue sijaitsee Ohkolan kylän maakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristöalueen vieressä. Ohkolan kylä sijaitsee Ohkolanjoen ja Järvenpää-Mäntsälä-maantien solmukohdassa. Nauhamainen asutus on rakentunut tiiviisti maantien varteen. Tieltä avautuu avarat näkymät jokilaakson peltoaukeille. Yleiskaavaluonnoksessa alueen suunnittelussa ja toimenpiteissä on otettava huomioon rakennetun ympäristön kokonaisuus, ominaispiirteet ja identiteetti. Tämän johdosta Ohkolan kiviainesalueen laajentamisen vaikutuksenarvioinnissa tulee tarkkaan analysoida eri vaihtoehtoja alueen maisema-arvoja vasten”.

Maisemavaikutusten arviointi on YVA-ohjelmassa esitetty asianmukaisesti, eikä Keski-Uudenmaan alueellisella vastuumuseolla ole arvioin-

12.12.2025

tiohjelmaan kulttuuriympäristön ja maiseman kannalta lisättävää tai huomautettavaa.

Arkeologinen kulttuuriperintön osalta hankkeen suunnittelualueella sijaitsee muinaismuistolain (295/1963) perusteella rauhoitettu kiinteä muinaisjäänös, jonka nimi on Sammalsuo ja tunnus muinaisjäänösrekisterissä 1000038495. Kohde on historiallisen ajan tervahauta. Se sijaitsee noin 100 metriä junaradasta länteen, nykyisen maa-ainesten ottoalueen koillispuolella. Kohteen ympärille on vuonna 2020 määritelty Mäntsälä yleiskaava 2050 suunnittelualueen arkeologisen inventoinnin yhteydessä muinaisjäänösalue, jonka halkaisija on noin 20 metriä.

Muinaismuistolain ensimmäisessä pykälässä todetaan: ”Kiinteät muinaisjäänökset ovat rauhoitettuja muistoina Suomen aikaisemmasta asutuksesta ja historiasta. Ilman tämän lain nojalla annettua lupaa on kiinteään muinaisjäänöksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen kielletty.”

Suunnittelualueella ei sijaitse muita tunnettuja muinaismuistolain perusteella rauhoitettuja kiinteitä muinaisjäänöksiä, arkeologisia kulttuuriperintökohteita tai havaintokohteita. Suunnittelualueen inventointitilanne on arkeologisen kulttuuriperinnön kannalta ajantasainen, eikä erilliselle arkeologiselle selvitykselle ole tarvetta.

Lisätiedot

Juha Vuorinen, tutkija, puhelin: 310 36940
juha.h.vuorinen(a)hel.fi

Kulttuuriympäristöpäällikkö

Helsingin kaupunki
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö
Kulttuuriympäristöpäällikkö

Lausunto

4 (4)

12.12.2025

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.